

Abandonades

Octubre. Els dies s'escurcen. Les fulles engrogueixen. Les aus canvien de latitud. Així s'ha vist sempre si s'observa el cel amb calma. L'arribada de bandades és un dels indicadors naturals dels canvis d'estació. Ja des de l'antiguitat el fenomen de la migració causava fascinació. Diuen que els druides vaticinaven el futur segons el vol d'algunes espècies. A l'antiga Grècia es practicava, com a ritual, la *dansa de la grua*, imitant el moviment d'aquest ocell elegant que venia massivament del nord. Ho feien en un circuit que simulava un laberint, rememorant el mite del Minotaure.

'Ariadna (Ariadne)', pintat el 1898 per John William Waterhouse / ARXIU

Ariadna és la gran dama del laberint. Ella li va proporcionar a l'heroi Teseu el fil, aquell fil que el salvaria perquè li permetria trobar el camí de retorn en els intricats passadissos del cau del Minotaure després d'haver-lo matat. Ariadna és germana d'aquella criatura monstruosa, mig brau mig home, nascuda d'un amor impossible entre sa mare, la reina Parsífae, i un toro blanc sagrat que Posidó havia fet emergir de les aigües. Perquè als divins no se'ls pot enganyar, i el rei Minos en lloc de sacrificar aquella bèstia majestuosa com a ofrena en va posar un altre i d'aquestes mesquineses mai no en surts indemne. I va arribar allò, batejat com a *toro de Minos*, per recordar-l'hi constantment.

Qui traeix els seus propis déus veu com li creix per dins una ombra que brama, i per tenir-la aplacada es paga un preu molt alt. Amagar la bèstia a l'interior d'un palau complex o a les entranyes de la terra no et deslliura. Creta vivia amb una amenaça latent. Havien de morir molts joves per saciar

la seva fam. Com tots els nostres somnis que neixen i es marceixen constantment si vivim a traïció del que som.

Ariadna s'enamora de l'heroi i l'ajuda. Ella és la clau perquè la gesta es pugui complir i el malefici s'interrompi. Ella entén que s'ha de parlar amb Dèdal, el constructor del laberint. Ella subjecta el fil per traçar el camí. Ella espera valenta a fora perquè sap que la majoria dels que entren no tornen o tornen transformats. Quantes vegades algú ens ha fet d'Ariadna i ens ha guiat per sortir de les nostres espirals interiors? Quina diferència entre tenir, o

no tenir, algú que et tibi el fil.

Complida la missió, els amants s'escapen. No podia ser d'altra manera. Junts per sempre. Però en la primera parada a l'illa de Naxos, Teseu l'abandonarà. Els artistes han congelat just aquest moment on ella es desperta i se'nadona. Molt pocs han representat Ariadna com a portadora del fil.

L'han retratada en

la derrota: sola, enfonsada, decebuda, perplexa. El quadre és de John William Waterhouse, i com tants altres pintors victorians, interpreten la dama necessitada de rescat. A l'horitzó es veuen les naus de Teseu amb els remes a l'aigua. Han salpat. La posició de la figura femenina és idèntica a una escultura hel·lenística que es conserva als Museus Vaticans. No obstant això, al mateix quadre tenim la pista d'allò que està a punt de passar. Els dos gats salvatges que volten pels seus peus ens indiquen que Dionís ja arriba. Són felins del seu seguici. Perquè la història d'Ariadna no acaba malament. Labandó és un episodi anecdòtic. Es casarà amb un déu. Dionís la recollirà, l'acollirà, li donarà categoria divina i constel·lació pròpia, la *corona borealis*.

A totes les dones abandonades que se senten en un precipici insalvable, tranquil·les. Aquesta història ens confirma que no, que la millor part està per arribar. La mitologia ens ho ensenya, perquè els mites són mentides que diuen les veritats. *

Des de l'alçada

Cada cop és més habitual que els llibres tinguin com més pàgines millor, perquè contenen molt de text o perquè s'inflen les pàgines ampliant el cos de lletra i els blancs dels marges. Massa cops, quan tenen molt de text i en el cas de les novel·les, els en sobren un bon grat. Per tot plegat és agradable quan topem amb llibres breus de llargada, de format gosaria dir que modest, però amb continguts rics en molts sentits.

Joan Cervera i Batariu ens presenta, a *Frec a frec de la muntanya*, un recull d'anècdotes, vivències, records i reflexions dedicats (bàsicament, però no només) a la muntanya, a l'escalada i l'excursionisme, tan nostrats, narrats ara com article, ara com dietari, ara com petit relat, ara com una mena de quadern de bitàcola de secà.

Nascut a Barcelona el 1926, a partir dels 22 anys va tenir la vida professional encarada en una gran empresa perfumera en la qual es va jubilar. Li sobrava energia per abocar-la a la vida muntanyenca, sempre acompanyat de la seva esposa, Aurora, i vinculat, especialment i entre d'altres federacions i associacions, al Club Excursionista de Gràcia des del 1950. Ha publicat diversos llibres, com ara *Clergues excursionistes*, *La màgia de la muntanya* i *Soliloquis muntanyencs*, en què reivindica el paisatge d'alta muntanya, i ha rebut premis i honors, com ara la Creu de Sant Jordi el 2012.

I encara li quedava força per a la política i a partir del 1959 va formar part en la clandestinitat del Consell Nacional Català.

A *Frec a frec de la muntanya*, prologat per Francesc Sanahuja, Cervera ens ofereix onze capítols de contingut variat, una miscel·lània en què apareixen molts noms destacats en diversos àmbits: música, periodisme, literatura, política i, naturalment, la muntanya, com el sentit home-natge que fa al pioner italià Ricardo Cassin. És un recull de textos de diferents èpoques que ens passen de la mà del seu autor per instants plens de bellesa, simplicitat i curiositats que llegim com si fossin històries narrades a la vora del foc pel seu protagonista, que ho fa des de l'alçada de l'experiència d'una vida intensa. *

FREC A FREC DE LA MUNTANYA
Joan Cervera i Batariu
Editorial: Rafael Dalmau, editor
Pàgines: 94
Preu: 9 euros